

ZENTAI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI és KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

KIADÓHIVATAL:

KABOS ÁRMIN KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára: 10 kr.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 6 frt. fél évre 3.50 negyed évre 1.25

Városi közgyűlés.

Október 22-ikén a városi hombár terem meggyűlt városatyákkal; rendes közgyűlés lévén, a rendes képviselők kötelességük tudatában szép számban jelentek meg.

Az elnöki jelentést Szárics Géza helyettes polgármester megtette anélkül, hogy szavai nyomán zivatar, vagy interpelláció fakadt volna.

Az elnöki jelentések kapcsán szó volt az új templomter rendezéséről. A megállapított ár és feltételek mellett nem akadt vállalkozó — mert a költségek a vállalkozók szerint 15000 koronára rugnak, holott ezen összegnek alig a harmadrésze van előirányozva. A közgyűlés elhatározta, hogy új árlejtést tart a mi ha meddő marad, úgy házilag történik a templomter rendezése.

2-ik szám a Sinkay-féle ösztöndíj körül forgott. Érdekes hogy a miniszter az alapító levelet megerősítette, a gymnasiumi bizottság 2 tanuló ifjunak oda is adományozta az ösztöndíjat, amde a család nagy lévén, az érdekek szétágazók, ergó „volt egy dongó meg egy légy” kezdjük újra, csináljunk új alapító levelet. A közgyűlés sokáig vitatkozott az ösztöndíj dolga fölött, pedig kár volt az időért, mert az ösztöndíj alapító levelét már a miniszter is jóváhagyta ergó ha

a családnak utólagosan kifogásai vannak, — tessék a családnak intézkedni és kérelmezni. Még az alapító levél sokszorosítása is tulságos előzékenység a város részéről — és hogy a város a saját költségén eszközli a sokszorosítást — ezzel elment a méltányosság legszélsőbb határáig.

A Duna és Tisza között létesítendő esaternáról kevés szó folyt a közgyűlésen — pedig ez a csatorna nem olyan jelentéktelen dolog. Igaz; hogy Szeged és Budapest között tervezik, és Zentának így is óriási előnye lesz e csatornából, csak hogy Zentának kötelessége volna füt-fát megmozdítani, hogy ez a csatorna Zentát is érintené. Ennek közgazdasági nagy fontosságát mérlegelni kellett volna a városi tanácsnak!

A tárgysorozat 5-ik száma arról reggel, hogy Zenta város még 1878-ik évben 300 frt kölcsönt szavazott meg a párizsi magyar együletnek egy menház építésére. A menház ez ideig még nem épült fel és a város megkeresésére a konzulátus útján ez egylettől válasz érkezett hogy kívánatra, ha Muszaj — a pénzt visszaszármasztatják. A közgyűlés szívesen visszaveszi a 300 frtot, de a kamatokat nem igényli, azt a párizsi magyar együletnek adományozza.

A közelgő népszámlálásra — a nép-

számlálási ügynökök honorálására az előirányzott 5 korona napidij helyett a belvárosban működők nevére 2 koronát, a szálláson dolgozóknak 4 koronát szavazott meg a közgyűlés. Igazán szép honorárium, szomorú jele az időknak, hogy ily' silány fizetség mellett is akadnak majd vállalkozók.

A gymnasium felépítése ismét szönyegre került. Hosszas vitatkozás után elhatározták, hogy — nagyon helyesen — nem az udvarban építenek, hanem a szépítészeti és pénzügyi szempontokat figyelembe véve — 38,000 forint költséggel a régi épületre egy második emeletet építenek.

Az ókanizsai járásbirósági mozgalmakkal szemben a polgármester és Braun Soma megnyugtató jelentése, illetve felszólamlása után, — a közgyűlés nem tartja szükségesnek a továbbá erélyes lépéseket.

A Rudolf ösztöndíjat 7 pályázó közül nagy szótöbbséggel Kiss Ernő orvosnövendék nyerte el.

A vásárteret — a főkapitány alapos megindokolására — eddigi helyéről a vasut melletti középkeretek alá áttenni határozta el a közgyűlés szótöbbséggel.

Nagy vitát keltett a zentai evang. reform. fiók egyház kérvénye a melyben 300 frt évi szegély és a templomuk föl-

„A ZENTAI HIRADÓ” TÁRCZÁJA.

Jaffától Saron síkjáig. *)

Szentföldi utirajz.

Irta: Vértési Károly.

Indulási idő. — Koesin vagy Ióháton. — Az én mukárim. — A mi kavaszunkról. — Lórákapás. — esőesélék. — Vadóc primadonna. — Jaffa tenyészete. — Jaffai narancsok. — Kerítés virágból.

„Wer die Bibel recht will versteh'n, der muss in's Land der Bibel geh'n.”

Az alantos közönséget az mulattatta legjobban, mikor egyik-másik hátszó zötyögtetett, elkezdett rugkapálni, végre a ló lóditott is magáról egy helykét, mikor ügetés közben a kantár rángatásából észrevette, hogy az illető csak vetélygő, vasárnapi lovaglő.

A bukottak esemege élvezetül szolgáltak a férfiaknak, megsikongatták az asszonynevet, kivált mikor haza rontott a ló.

Mi is mulattunk az ácsorgó, tarka esőesélék, a mindkét nembeli koresivadék, mezeten lábú tarka zagyaság látásán, más arczulan ázsiai ember formájukon, neonon szájatató butaságukon, festőien toprongyos, házi szőttes

*) Mutatvány a szerzőnek „Keleti ég alatt Palesztinában” ezimű, mű megjelent, képekkel illusztrált utirajzaiból. A díszes kötésű könyv ára 6 korona. Kapható Zomborban a szerzőnél.

ruhájukon, melynek rongyát összéb huzzák keblükön. A magukra cigány izléssel gyűjtött, zagya színű czafatokról izléstelenség ritt le.

A fekete és csokoládé arczzíneket a mosok egyenlősítette. A csömör is túl garázdálkodott egy findorképün. Másiknak a himlő marta ki a felszemét. Öröm volt tőlük elszakadni, de jó lett volna közülök néhány példányt hazahozni s beállítani madárijesztőnek a szállóba.

Az utca elselejtesedett lármás népe, a nevetéssel alábbhagyva, mégis sipitözva, visongva, nyers hangon kábitó zsvajt támasztott, fülhasogató baksis orditással sikongta végig az utcát vigyorgó arczezal belénk-belénk csimpajkodott. Szinte tomboltak. Sutba dobták az illemtan ábejét. Beláttunk a lelkükbe. Jó fogásnak látszottunk a rakonczátlanoknak, kiknek nem valami nagy karéjok teltek a kenyérükből.

Különböző zajok és szagok. Eleven képben láttuk a libegő rongy romantikáját. Megtanultuk azt, hogy nemesak a küzdelmek de az ő időlopásuknak is rögója, ezélja a birvágy.

Mindenütt mozgalom bizsergett, még pedig olyan fokban, mintha kéneső bizsergett volna az ereikben. Ez a közönség, a hétköznap is hamisítatlan vasárnapi közönség.

A lapos háztetők megteltek kíváncsiaskodókkal, nyivakoló gyermekekkel, főleg asszonyokkal. Utóbbiak közül néhány kellemetes vonású. A legtöbbje messze túl volt a java korán Bokkagyorsasággal pörgették a nyelvüket. Dol-

gokat tárgyaltak, tekintettel a libaréti közzvéleményre.

Honnan, honnan se, meg nem rendszabályozható hajfüröcskébe burkolt fővel, egy ékes vadvirág is keverődött — rátartian — az utca csürhehada közé, mint gyöngy a rongyba.

Szép volt erősen barna arczának a szabása. Ajka kettős vonalából, mosolyba olvadva egy lágy mezo szopránnal magára a figyelmüket. Elismerésünk adóját mosolyogva vette át. A dereka lengett e közben, mint valamely bajadérnek. Szemünk ostromának központja lett. Megigézve állottunk.

A vadóc primadonna üde és szép mint május hava közvetlen közelében egy jól föl-kamaszkodott legény támaszkodott durva botra. Talán csak nem ez fogja keblére tüzni a vadvirágot?; Veszem észre, hogy a legény nyelve nehezen oldódik meg, habár nagyon is rajta feledi a jelentőségteljes tekintetét azon, a ki dalt zeng fülemüle ajakán, gyöngéd, édes és panaszos lágy hangon. Nekipírul a nagy, esetlen legény, kezdi a vér hevét érezni.

Talán még sem fogják együtt járni az élet utját.

He leány szive gyulékony s hamar megnyilik. déli heves vére nagyot lüktet, — akkor meglehet. Omnia vincit amor, mondja Vergilius. A szeretet mindent legyőz.

De ha a csábos leány szive nem fog ha-

építéséhez ingyen telket kérnek. Azt hit-tük, hogy az istenben boldogult függet-lenségi vezér halála után — ez a kér-vény a legkedvezőbb elintézést nyeri majd a mi tulnyomóan katolikus köz-gyűlésünkben is. Nem úgy történt. A közgyűlés szűkkeblű volt és a 160 hívőt számláló leányháznak lélekarány szerint circa 28 firt segélyt lett volna hajlandó utalványozni. Hiába volt Matkovics Jó-zsefnak gyönyörű felszámolása — a mit a közgyűlés liberális város atyái lelke-sen megélték — hiába volt Braun Somának erélyes hangú pártoló indítvá-nyaf — a turbuzgó katolikusok győztek — legalább egyelőre mert a kérvényt számítások és meggondolások eszközöl-hetése végett visszadták a tanácsnak.

A sertésvész Zenta város területén megszűnt — de a határőröknek 120 kor. még járt — a mit kiutalványoztak.

A „zentai-vidéki halásztársulat” üzem-tervét elfogadták.

A tóparti magtárt 24 koronáért ad-ták bérbe Steiner Jakabnak. Elhatároz-tatott, hogy a bérlet lejárta után a mag-tár leromboltatik a mivel azután az ovodai játéktér fog kibővülni.

Kuthy Lajos anyakönyvvezető egye-lőre nem vétetik fel a városi nyugdíj kötelekbe.

Homolya Máté külkézbesítő 200 kor. személyi pótlékot kért. Sok az ember — kevés a foka — a kérelmező szótöbbséggel elutasított.

Lantos István városi levéltárnok ke-mény hangú kérvényében a városi levél-tár rendezéséért 1000 firt díjazást kér. A közgyűlés nem adott semmit, sőt rosza-lását fejezte ki a kérvény hangja fölött.

Deutsch Ignác adótiszt 200 korona segélyt és 200 korona előleget kapott.

Sok apróbb tárgy elintézése után a közgyűlés az esti órákban ért véget.

Iskolaszéki gyűlés.

Valahára a közs. iskolaszék is, meggon-dolta magát és hét hónapi szünetelés után a

kényszerítő körülmények nyomásának engedve f. hó 20-án összegyülekezett.

Ha tanító választás nincs sürgősen kitűzve, lehet, hogy az iskolaszék vakációját még meg-toldja egy pár héttel, de a tanyán üres állások vannak, azoknak betöltését elvégre nem lehet halasztani.

Nem szól belőlünk semmi személyeskedés a mint hogy nem is szólhat, mert az iskolaszéki tagság önkényesen vállalt foglalkozás és nem kötelező hivatal, de a mikor látjuk a nagy anyagi áidozatokat követelő tanügy pangását, akkor lehetetlen meg nem említenünk azon közönyt, a melylyel az iskolaszék a tanügy iránt visel-tik.

Nem hisszük, hogy volna még Magyaror-szágon iskolaszék, mely a tanév bezárása után ülést nem tartana, hogy ott az elért évi ered-ményt számba vegye és az új tanévet megelő-zőleg ne intézkednék a szükséges dolgokról. Nálunk mindezt nem tartják szükségesnek. Be-zárták a múlt tanévet, megnyitották az újat — ám ezen ténykedésekre az iskolaszék nem volt kíváncsi. Pedig úgy tudjuk törvény is van arra, hogy az iskolaszék minden hónapban ülést tart-son.

Ne esodáljuk hát a visszafejlődés jelensé-geit akkor, ha a tanügy támogatására hivatott testület is ily érdeklődéssel kíséri a népoktatás ügyét.

Hét hónapi szünetelés után a gyűlés tárgy-sorozata meglehetősen sovány képet mutatott és hogy a tanácskozások még is oly hosszú időt vetek igénybe az nem a tárgysorozatnak, ha-nem egyesek által soron kívül fölvetett igen fontos kérdések beható megvitatásának köszön-hető.

A tanító választáson hamarosan átesett az iskolaszék. Az üresedésben levő tanyai állásra Kopasz Kálmán tanítót választották meg, helyettesül pedig Csatári Alajost alkalmazták. Mindkettő jelesen képesített tanító.

Bakay Alajos tanító nyugdíjazására vonat-kozó iratokat az iskolaszék megsürgeti.

Czirák Zsigmond isksz. tag interpellálja az elnököt azért, hogy a tanyákon sőt Felső-hegyen is a tanítás mindez ideig kezdetét nem vette és kérdi, mi az oka annak, hogy a tanyai közel 3000 tankötelesből a. mult évben csak 700 gyermek járt iskolába.

Czirák interpellációja hosszabb hivatko-zásra adott okot és az eredmény: iskolaszék sürgetni fogja a városnál évek óta elfekvő új tanyai iskolák felállítását szorgalmazó beadvá-nyok gyors elintézését.

Miután pedig az iskolaszék ezen beadványok elintézését már nem egy ízben megsürgette,

alapos a gyanunk, hogy ezen határozatnak sem lesz meg a kívánt gyors fogantatja.

Ez pedig sem igazságos, sem méltányos A tanyai gazdaközönség — birtokarányához képest — nagy összeggel járul Zenta város összes tanügyének fentartásához és legtöbb tanyai gazda közoktatási intézményeink közül egyedül a népiskolát venné igénybe a tanyán ha ugyan lenne minden megkívántató helyen népiskola. Így azonban szertelen azon tanyai gyermekek száma, kik — iskola hián — minden oktatás nélkül nőnek fel.

Forray igazgató a városi beiskoláztatásról sem sokkal derültebb képet festett. Itt is — bár október végén vagyunk — a kültéri tanter-mek meglehetősen néptelenek.

Ezekben a bajokon kellene az iskolaszéknek első sorban segíteni.

A tárgyalások folyamán szóba jött a pol-gári leányiskola igazgatói állásának évek óta vajudó ügye is s ezzel kapcsolatban azon tart-hatlan állapotok, mik a fejtelten iskolánál nap-irinden vannak. Mondhatjuk, hogy az iskolaszék tagjai épen nem fukarkodtak a polgári leány-iskolánál főnforgó állapotoknak hűsleges jellem-zésétől. És az eredmény — az majd csak lesz, ha lesz valamikor t. i. ha a város meggondolja magát és kellő dotációval rendszeresíti az igaz-gatói állást. De erre a közel jövőben nincs ki-látás és így marad minden a régiben.

Hagyó Emilia tanítónő ideiglenesen nyugdí-jaztatását kérte és ennek elintézéséig teljes fi-zetésével szabadságot és helyettesít.

Az iskolaszék a tanítónőnek a kért sza-badságot, mivel az kellőleg megindokolva nem volt, meg nem adta, de kinyilvánította, hogy R. Hagyó Emilia végleges nyugdíjaztatásához hozzájárul.

Forray Ferenc igazgató betérjesztette számadását a tanítói nyugdíjalapra szedett 15 krajezárokról. Az iskolaszék az igazgató betér-jesztését tudomásul vette azzal, hogy a szám-adásokat a városi tanáshoz tegye át, mivel a városi tanács van hivatva a nyugdíjjáru lék összegének átvételére.

A közelmúltban megválasztott tanítók díj-leveleit régi szövegezésükben a képviselőtestület nem hajlandó hitelesíteni, mivel a törzsfizetés kiegészítését korpótléknak szeretné minősíteni. Az iskolaszék a régi szöveghez ragaszkodott, hivatkozván a közíg. bizottságnak a korpótlék törvényes voltában legutóbb hozott határozatára.

Végül a tantestület kebelében felmerült ügyek kerültek tárgyalás alá, melyek bevégezése után a gyűlés feloszlott.

mar tüzet és a toilletfogásokat megismeri, to-vább ringatja a derekát és énekel, ki tudja milyen nagy ur aranyos kalitkájába kerül.

Sok megjegyzésünk röppent el az eleven édes hangon éneklő leányról, odaadó jószágáról, a kinek az arca közepén egy-egy rózsza égett, a kinek a szenvedélye, úgy látszott nekem, hogy hűvösebb volt az átlagosnál. A keleti népek nagy kéjhajbászok. A keleti nők gyors fejlésűek. Ime ez a leány is formatökélyével, keble fejlettségével, anyáinak látszott pedig nagyon fiatal volt. Kitűnő modelt nyújthatna a szob-rásznak. Ilyen azonban nem volt köztünk, de egy műkedvelő fényképész uti társunknak siker-ült pillanatnyi fölvetéssel papíron megrögzíteni a lebbenő alakot, mikor egy kedveskedő pillan-tást vetett ránk.

A „szép”, Kant meghatározás a szerint: „érdek mi nélkül tetszik.” Mehetünk tovább . . . mielőtt a poetikus érzelmek nagyobb erőt ven-nének rajtunk . . .

*

Csengett bongott és csattogott tehervívó állatainkon egész utón a csengetyű, rézkarika és egyéb lódisz. Fülünk zugott bele.

Habár a ragyogó nyár végét járta, meleg volt, nagyon meleg, de jól fogott a szekér fe-hér ponyvaernyője. Elmaradoztak a gomolyok-ban kavargó, a lovak feltört szügyét, marját szipakoló legyek. Figyelmemet, érdeklődésem megcsappantával, elterelték az emberekről, a

kurjongó sokaságtól, a sokszínű rongynak repde-sésétől s a város szélén alacsonyan terpeszkedő házaktól; a városon túl sötétzölden huzódó, kertészeti ültetvények, gyümölcsösök, melyeken enyhül tekintetünk. Márkás, intenzív színek-kei fest itt a természet. A buja tenyészet jól tartotta magát, kis távoból úgy tűnt fel, mintha most volna csak a kivirulása. Tenger lehe élteti csirabontás után a legkisebbet és legnagyobbat.

Kár, hogy a gondozott, pompázatos kertek arany álmai, a jaffai hires nagy naran-csok, érésük alatt voltak csak, de azért a narancsfokok úgy árulták a piacon, akár nálunk az éretlen almát.

Kapva-kaptak az alkalmon az utitársak, hogy Jaffában izleljék meg a jaffai narancsot, de a ki nem volt torkos, hagyta érni. Itt-ott mégis egynehány aranyuló alma, a lomb közt, jól festett, újdonság számba, boldog falatozásba kínálkodott.

A jaffai tojásadalaku narancsnak európai hírnevét ismerem, de el nem ismerem a híres-telt kitűnő voltukat. Izesebbek, édesebbek akár a vékony héjú, vérbélű messzinai piczinyek.

A rózsza hulladozott már, de a tűzvörösen virágzó granátalmafák ágadozó ágain, alig pir-kadt még a gyümölcs hosszú kocsánon. A kak-tuszfüge ideje elmúlt már. Teméntelen sok ter-mett, megposhadt a mi még maradt belőle. Maradt tehát nekünk ezidőben, mindezekből

csak a közönséges — füge, a violaszin héjú puha füge.

Nem az öök termékenység szórja el itt pazarul ajándékait a földnek, hanem a jaffaiak szorgalma merítő kerékkel csalogatja ki azokat bőségesen.

Szingazdag képben egy darab Igéretföldet láttam Jaffánál. Toronymagas pálmafák között elvéte szikomor, ciprus és napsugárban fürdő banán is diszeleg az illatot árasztó kertekben. A kertlakokba benyújtják az águkat. Aloe, tamariska, embermagas, piros erekből tarkálló kaktusz kerítések. Monacóban láttam ezekhez hasonlót. Égő színű nagy virágkeverék, vastag husos növények, túskefalak, áthatlan sövények.

Napfényes udvarok, délies színezet az ázsiai ut kezdetén. Szomjas szemem nem győ-zött a nézésével eltelni.

Tizenkét négyszög kilométernyire terjed-nek a jaffai naptól süttött gyümölcsösök, kony-hakertek. Chameleonok szedegetik bennök a bogarakat. Ez, a színeit élénken változtató, féregnyelvű, borsisakos, karmos gyík. Éjszak-Afrikából huzódik a szomszedságba. Fogas, hastaréjos válfajait Spanyolországban is láttam, nevezetesen Andaluziában.

Enyhületet szereznek, a kik kitelepednek a jaffai zöldbe. Föltámad itt a külváros esőndje. Tiszta levegő ömlik a ligetek és kertek illatos utjairól.

(Vége)

HIREK.

Református isteni tisztelet lesz tartva a közs. gymnasium rajztermében f. évi november hó 11-én, d. e. 9 órakor, melyen az istentiszteleti mód megismerése céljából más vallásnak is szívesen láttatnak. — Az isteni tisztelet Tisztelendő Barsy László szabadkai református lelkész ur fogja tartani. Az istentisztelet befejezése után, az alakuló gyűlésen megválasztott presbyterek (egyházi elöljárók) ünnepélyes felesketése következik, mit az ur szent vacsorájának kiosztása zár be. Felhívjuk szeretett hitfeleinket s ágosz. evang. testvéreinket, hogy ezen az ünnepélyes istentiszteleten mennél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek. Tóth Lajos, gondnok.

Sensatiós bünper foglalkoztatta az elmúlt héten városunk közönségét: Szabadkán, az esküdszék mondott ítéletet két napi tárgyalás után a hitves gyilkossággal vádolt Gere Miklós fölött. A szabadkai esküdszék folyó hó 22. és 23-án tárgyalta a szövevényes bünpert és 23-án éjjel, Dr. Huszágh Nándor védőügyvéd 2 óra hosszan tartott gyönyörű védbeszéde után, a vádlottat egyhangulag fölmentette. Az esküdszék ítélete Zentán óriási szenzatiót okozott és a kora reggeli órákban körülbelül 1000 példány „Országos Friss Ujságot” kapkodtak el az utcai elárusítóktól. Később, a déli órákban a tárgyalással részletesen foglalkozó „Bácskai Hírlap” lett szörnyen kapós portéka a melyből szintén több száz példányt fogyasztott el a zentai közönség. Törvényszéki ítélet aligha okozott még valaha oly nagy föltűnést Zentán, mint a Gere Miklós esete.

Athelyezés. Schlattner Frigyes — a ki Zentán már 10 év óta működik dicséretes szorgalommal csendőrsparancsnoki minőségben — Szegekre helyezték át a hol is nagyobb hatáskörrel felruházva szintén mint őrsparancsnok fog működni. Zentára Bakos András csendőrmester Deák-Földvárról nevezetett ki őrsparancsnoknak.

Talált betét könyvecske A zentai postadó-adások nagy öröme örvendetes hírek szálalognak ki a torony alól. Mesés összegekről regél a fáma — a százezreken csak úgy osztozkodnak a törelmetlen adózó polgárok. A szabadkai lapok már világgá kürtölték, hogy Zentán a levéltár rendezésekor mennyi kincset találtak alomtárban. Utána néztünk a dolognak és a következőkben értesíthetjük a nagy közönséget — id. Habram Ferencz várasi napidíjas (fizetés nélküli már hónapok óta rendezgeti a városi házi pénztár levéltárát. A levéltár tényleg az elképzelhető legnagyobb rendetlenségben leledzik. Rendezetés közben egy népbanki takarékpénztári betét könyvecske került elő (most zentai ált. takarékpénztár) a melyben írva van, hogy Zenta város 1871-ik év dec. 8-ikán 2500 frtot helyezett a fönti takarékb. A betét könyvecske ollóval egy kissé össze van vagdosva, amde arról, hogy ezt a pénzt valamikor Zenta város kivette volna — arról nincs semmi írás a könyvecskeben. A takarékpénztár ezen könyvecskével szemben azt állítja, hogy ezen betét egy másik könyvbe lett átírva — míg a városi régi pénztár könyvekből ez idő szerint határozottan megállapítani nem lehet, hogy tulajdonképen hogy áll a dolog. Mindenesetre igen kívánatos volna ha a nagy rendetlenségben levő pénztári levéltár szakértő közegek alaposan átkutatnák és rendeznék, mert nem lehetetlen, hogy nagyon is értékes dolgokat lehetne ott kihalászni az iratok tömegéből.

Templom rablás. Az elmúlt héten október 17 és 18-ika közötti éjjelen két suhancz gyerek névszerint: Gyuresik Imre 15 éves és Sinka István 17 éves zentai gyerekek az alsóvárosi kath. templomban feltörték a perselyeket és azokból 15 frtot elemelek. A gyerkőczök nappal mentek a templomba a honnan az isteni tisztelet alatt a templom padlásán rejtőztek el és este elvégezvén a perselyek feltörését ismét ott bujtak el. Reggel midőn a harangozó kinyitotta a templom ajtót az ípszék szépen kicsontak. A rendőrség elcsipte a nagyreményű csemetéket.

Ingatlanok forgalma. A legutóbbi kimutatásunk óta a következő ingatlanok kerültek átíratás alá a zentai telekkönyvi hivatalban: Kovács István 1867 ö. i. sz. házát, Nagymélykúti Istvánra 680 korért. — Füleki István 1 h. 727 öl szántóföldjét, Kalmár Erneszt és nejére 1290 korért. — Pusztai Mihály 1 h. 861 öl szántóföldjét, özv. Kardos Györgynére 1100 korért.

— Széll Antalné 1100 öl szántóföldjét, Tóth József Galsára 700 korért. — Bodó Pál 2 h. 171 öl szántóföldjét, Kopasz Erzsébet Nagy Abonyi Lászlónéra 1250 korért. — Milacski Lajos 1500 öl szántóföldjét, ifjú Barsi József 2140 korért. — Pollák Albert 1316 ö. i. sz. házát, özv. Stössel Juliára 960 koronáért.

Lopások. Pollák Mózes udvarából folyó hó 25-ikén éjjel ismeretlen tettesek 5 tyukot loptak el. — Özv. Csépe Gergelyné szállásáról folyó hó 26-ikán éjjel 72 ludat és 1 birkát loptak el. A rendőrség mindkét ügyben nyomoz. — Peczarszky György volt városi árv. ülnök szállásáról folyó hó 21-ikén 7 zsák búzát loptak el. A rendőrség mindjárt erélyesen megindította a nyomozást a mely eredményre vezetett. A buza is, a tolvajok is megkerültek és most megérdemlett büntetésüket.

Késelés. Miklós Ferencz Balázs adai lakos Zentán, f. hó 26-ikán lesben állt a Jókai utcában és midőn feleségét — a ki Dr. Huszághnál mint szakácsnő szolgált — megpillantotta — hirtelen felé ugrott és kését jó mélyre az asztal szélére hasába szarta. A merénylő azután önként jelentkezett a rendőrségnek. A megszurtt asszony súlyos sebet a kórházban apolják. A férj és feleség között eme véres összeütközésre régi viszálykodás szolgált alapul.

Az „Aranka” hajó tegnap d. e. neki ment a tiszai fahíd második pillérének és azt meg rongálta. A hidon 30 korona kárt okozott míg a hajó maga annyira megsérült, hogy 300 400 korona költséggel reparaálhatja majd oldalbordáit.

Öngyilkosság. Király Borcsa, a ki özv. Szekuláné korezmájában mint pinczernő volt alkalmazásban — folyó hó 17-ikén öngyilkossági szándékból gyufa oldatot ivott s mire kórházba szállították már kiszenvedett. Utoisó perceiben édes anyjának azt vallotta, hogy szerencsétlen házassága kergette a halálba.

Vörös kakas. Folyó hó 23-ikán kedden d. e. 1/2 10 órakor Varga József szív utcai nádtetős háza leégett. A ház padlásán 3 láncz kukorica termés megégett. A ház biztosítva volt. Tóth Márton Mihály folyó hó 27-ikén reggel egy nagy kocsi szalmát hozott be a városba. Az országton az egyik kerék eltört s míg Tóth a szállására visszafelé indult segéd eszközökért, addig a kocsi szalma mindenestül leégett. Kár 65 frt -- de biztosítva volt.

Osztálysorsjegy-érdekelteknek. A „Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság” Budapest (Gizella-tér, Haas palota) az ország legnagyobb osztálysorsjegy-elárusító helye, jelentékeny előnyöket és messzemenő biztosságot nyújt. Az intézet sorsjegyeket eredeti áron (utánvétellel is) küld szét teljesen költségmentesen. Ezen előnyöknel fogva az intézet sorsjegyei a leggyorsabban fogynak el; ajánlatos tehát, hogy a megbízások mielőbb az intézethez beküldessenek.

József főherceg és a F. M. K. E. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület részvétét fejezte ki József főhercegre, az egyesület védnökének, abból az alkalomból, hogy a főherceget baleset érte. A beteg főherceg nevében Unterauer József udvari tanácsos a következő táviratban válaszolt a részvét-nyilatkozatra: „Méltóságos Thuróczy Vilmos cs. és kir. kamarás úrnak, a F. M. K. E. elnökének, Nyitra. Szives részvétüket Ő Császári és Királyi Fensége hálásan köszöni Unterauer, udvari tanácsos.”

A Magyar Hírlap ajándéka. A Magyar Hírlap karácsonyi ajándéka, a mely esztendőrelélesztendőre megismétlődött, ezuttal gazdagabb és bőségesebb lesz minden eddigénél, már csak azért is, mert ez éppen a tizedik karácsony, hogy alkalmunk és módunk van rá olvasóinknak külön is örömet szerezni. Egész kis könyvtár, teljes tíz regény lesz a karácsonyi ajándékunk; tíz érdekes könyv, a hazai és külföldi szerzők legjelesebbjeinek munkái. A regényírók, kiknek munkáit előfizetőink megkapják, a következők: Hazai írók: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Bródy Sándor, Bársony István, Herczeg Ferencz. Külföldiek: Georges Ohnet, Emile Zola, Marcel Prévost, Ridder Haggard, Leo Tolstoj. A könyveket ez év december közepén küldjük szét, úgy tehát, hogy karácsony ünnepére már mindenkinek a kezében lesz, akit megillet. Erre vonatkozólag pedig a következőket kell az olvasók szives tudomására hoznunk: Könyvajándékra csak azok az előfizetők tarthatnak számot, akik közvetlenül a Magyar Hírlap előfizetői. Akik egyenkint vásárolják a lapot, vagy közvetve fizetnek elő (tőzsdékben, papirkereskedésben, csomag szállítónál), akik tehát ily módon a Magyar Hírlap törzskönyveiben nem

fordulnak elő, azok természetesen nem részesülhetnek ebben a kedvezményben. Ez már csak azért is természetes, mert a kiadóhivatalnak nincs is módjában másképp ellenőrizni valakinek előfizető voltát, mint csakis a saját, hiteles törzskönyvei alapján. A könyvek kiosztása, illetőleg szétküldése olyképp történik, hogy: minden fél-éves vagy egészéves előfizető tíz kötet regényt kap, minden negyedéves előfizető öt kötet regényt, minden hónapos előfizető két kötet regényt. E megállapított rendszer alól a kiadóhivatal semmiféle kivételt nem tehet. Minden előfizetőnek e szabály alapján járnak ki az ajándékkönyvek. Erre pedig a deczembe i előfizetői listástrom esz az irányadó. Így tehát aki most az október-decemberi évnegyed kezdetén fél-éves vagy negyed-éves előfizető, már eze az alappontra, illetőleg öt kötet regényre tarthat számot. Ugyancsak megkapják a tíz vagy öt kötet regényt azok, akik most mint új előfizetők fél-éves vagy negyed-évesre lépnek. Azok, akik deczemberben egy hóna ra fizetnek elő, vagy újítják meg az előfizetésüket, két kötetet kapnak. Mindenkinek módjában van tehát már most kiválasztani azt a kategóriát, amely neki és viszonyainak legjobban megfelel. Ezt mindenki maga határozza meg, a kiadóhivatalnak csak az a kérése lehet a közönséghez, hogy a döntést ne halassza sokára, nehogy a könyvek kellő számban való kinyomatása és szétküldése zavarral járhasson, ami a sok ezer könyv mellett könnyen megtörténhetnék. Lehetetlen és teljesen kizárt dolog emellett, hogy egyesek egyik kategóriából a másikba tétessenek át, hogy például azok, akik hónapról-hónapra fizetnek elő többet kapjanak, mint két kötetet. Az egy havi előfizetések pótlásába vagy utólagos lekötésébe se egyezhetik bele a kiadóhivatal, mert ez is föltétlenül zavarokat okozna. Még csak azt kell mondanunk, hogy a küldött regények teljesen új, csinos kiállítású, szépen fűzött könyvek lesznek, amelyek nemcsak pillanatnyi örömet szereznek, de minden könyvtárnak diszéro és becsületére válnak. (A Magyar Hírlap kiadóhivatala Budapest, V., Honvéd-utca 10.)

Egy új történelmi mű. (Mika Sándor: A hűbériség és a kereszties hadjáratok kora. A Nagy Képes Világtörténet V. kötete, Budapest, 1900.) „Minden dolog foglalatostokodik azzal, hogy megírja a maga történetét. A bolygó, a kavics, árnyékától kísérve halad tova. A legördülő szikla nyomot hagy maga után a hegyoldalon, a folyam árkot tör a földben, az állatok csontjait hagyják a rétegben s moszat és a falevel szorén emlékirását a közszenben. A hulló vizesöp benyomul a homokba vagy kivívja a követ. Az ember minden cselekménye beleírja magát társai emlékezetébe s az önmaga arczába és modorába. A lég hangokkal van tele, az ég jelekkel; a föld csupa emlékirat és névalírás s minden tárgy oly utmutatásokkal van teleírva melyek beszélnek az értelmeseknek.” Ezt írja Emerson, a nagy amerikai essayíró s mindez fokozatban áll az emberiségre. Minden érzelmé az emberiségnek nyomot hagy maga után. Egy szenvedély sem illanhat el úgy, hogy emléke ne maradjon; egy vágy sem száll el jeltelenül a föld színéről. A szenvedélyek kavargása soha sem volt féktelenebb és misztikusabb, mint a középkorban. Az egész korszak fölött a vallásosság érzelmé leng. A hány kardot kovácsoltak, a hány barázdát szántottak, a hány követ összeróttak, a hány képet festettek, az mind a vallásos érzést szolgálta. De ezzel a szent érzéssel elvegyült a becsvágy. A lelkek szelid gondolja világi hatalomra vágyott. A germánok birodalmának és Nagy Károly márványtrónusának örökösai nem csak a maga népe fölött vágyott uralkodni. A pápaság és császárság hosszú küzdelemre készült. A harci vágy nem lankad, erős, mint akár a barbár világban, csak hogy a kor sugallatára az Isten szolgálatába szegődik. Nehéz gályák usznak a tengeren a szent föld felé, a mint a jó Ortelius nagy gondal oda is pingálta őket térképére, a kacskaringós hullámokra, a sörényes delphinek közé. Így fonódik össze a barbár korszak harcias öröksége a megult világ vallásos eszméivel. Európa közepe viszi a főzetepet. A szelk nyugodtabbak. Anglia bizton készül nagy hatalmára, Francia-

országban egy kegyes szent király ül a vincennes-i tölgy árnyékában, igazságot szolgáltatva népének, mely legendákkal övezi az ő felséges alakját s holtá után is visszavárja a vén tölgy csonka törzsökéhez. Magyarországot nem érintette erősen az új világ szellője, de viszont egy eszmekör sem hagyta egészen érintetlenül. Mindazon mozgalmak, melyek odakint diadaira törtek és jutottak, megsuhintották szárnyukat a magyar rónaság felett is. A keresztyénség befogadásától II. Endrének keresztes hadjárati fogadalmáig sora tükröződnek a nyugat eszméi hazánk történetében, ép oly pontosan, mint történeti emlékeinken a nyugati stílusok egymásutánja. Ebben a korszakban jut a magyarság történelmi hivatásának betöltéséhez, ahhoz a sokat emlegetett védelmi szerephez, melyet a tatárokkal szemben teljesített, Utóbbi időkben nem kevésbé tölzünk ebbeli érdemeinket. Bizonyára kevés okunk volna a dicsekvésre, ha más érdemünk nincs, minthogy történetesen rajtunk tört meg töröknek, tatárnak pusztító ereje. Bajos volna elhinni és elhítenni, hogy mi e korban nem létfentartási harcot vívtunk, hanem a művelődés bajnokai voltunk. Fülösleges a magyar történelmet művészi módra feldiszítani. Természetes egyszerűségében a leg szebb. Az Árpád-királyok története nem olyan, mint egy szép magyar népmese, szent királyaink emléke, mondáink aranyfüzéré magától is nem fényeskedik-e? Ha a magyar nemzetnek e kor eszméi történetében nem jutott is vezető szerep, eseményeinek gazdagsága, fejlődésének ereje, méltán figyelmet gerjeszt. Mindaddig nem olvadt össze kellőképpen hazánk történetének képe a külföldivel. Ez a most megjelent könyv azonban nem csupán kitűnően beszél el Magyarországot történetét II. Endre holtáig, hanem egyúttal a lehető legszorosabb kapcsolatba hozza a művelt külföld történetével. Itt kezdődik tulajdonképpen az új nagy magyar világtörténetnek hazafias feladata és tudományos újítása, hogy nemzetünk történetét az európai keretbe bevonja. Ezt mulasztják el a külföldi tudósok, részint, mert érdemeinket nem ismerik, részint, mert e nagy munka rugója, hazafias érzés, nincsen meg bennök. Most végre akadt egy kiváló magyar. E kötetel immár ötödik kötete hagyja el a sajtót a Nagy Képes Világtörténetnek. Az egész munka 12 nagy kötetre van tervezve. Marczali Henrik egyetemi tanár, akadémikus és nagy hírű tudós szerkeszti a vállalatot s ő írja az új kor hat kötetét. A vállalat minden esetre nagy nyereség irodalmunkra, mert illusztrációkban és szövegben egyaránt a legújabb kutatások után igazodik s az egyes kötetek a legjelesebb erők írják. Egy kötet ára 8 frt. Kapható minden hazai könyvkereskedésben s a kiadó Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságnál (Budapest. VIII., Üllői-ut 18.) havi részletfizetésre és füzetekben is. Tudós, a ki ennek a munkának jókora részét nagy lelkiismeretességgel és dicsőségesen oldotta meg. Mika Sándor új kötete valóban jeles mű. A kornak pontos és biztos rajza egyesül benne a vonzó előadással, a tudós alapossága a kritikus válogató erejével, Nem sokat irt eddig, de minden munkája a legjobbak közül való a maga nemében. Írói egyénisége nem lép erősen elő, de figyelmessége az elrendezésben, gondja a beosztásban, ébersége elbeszélés közben, folyton mutatkozik. Eyyes fejezetei a legjelesebb külföldi szakmunkák fejezeteivel vetekednek, a nélkül, hogy azok kölcsönzései volnának. Szívesen idős a nagy egyéniségek rajzánál, de érti a módját, hogy az egyénről beszélve, mint kelljen korpépet nyújtania. Sokszor részletez, a nélkül, hogy aránytalan volna; részletrajza nem helye szóhalmaz, hanem az érdekes vonások megvilágítása és csoportosítása. A politikailag döntő események mellett jó szemé van a kisebb, titkosabb fejlődések megfigyelésére is milyen a városok önállóságának kialakulása. Mindig ügyet vet a politikai mellett a művelődéstörténetre is, sőt a gazdasági jelenségek sem kerülnek el figyelmét. Meleg szavakkal ír az ősi jobbágság helyzetéről s a vasallus és hűbérur viszonyát, nemkülömben a lovagvilágot, oly eleven tollal írja le, hogy regényírótól is jó

volna. Figyelmét a szöveg sem foglalja el egészen. Az illusztrációk is nagy gondal vannak megválogatva és elhelyezve, úgy, hogy az olvasónak valóban könnyebbséget is szereznek az élvezet mellett.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Kabos Armin.

10551/1900. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Hábermann Dezső zentai lakos végrehajtónak Müller Fülöp adai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 229 korona 30 fillér tőkekövetelés 63 korona 60 fillér perbeli és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 18 korona 30 fillér és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144 §. alapján és a 146 §-a értelmében a szabadkai kir. törvényszék (zentai kir. jbiróság) területén lévő Ada községben fekvő és az adai 3209 sztkjvben. A. I. 152 hrzi. számú ház és beltelekből Müller Fülöpöt illető jutalékra 1000 koronában, ezennel megállapított kikiáltási árban, elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül **1900 évi december hó 29-ik napjának d. e. 9 órája** az adai községhezához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át vagyis 100 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt m. kir. igazságügy ministeri rendel. §-ábanet kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zentán, 1900 évi szeptember hó 22-ik napján.

Kósa Károly

kir. aljbiró.

1075/1900. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a zentai kir. járásbiróság 1900. évi V. 1264/14 számú végzése következtében Dr. Hajdu Dezső zentai ügyvéd által képviselt Tóth Lukács Abonyi javára Goldstein Simon ellen 2100 korona s jár. erejéig 1900. évi július hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 910 koronára becsült következő ingóságok u. m. Deszkából épített színek, és 80,000 vályog (nyerstégla) nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zentai kir. járásbiróság 1900. évi V. 1264/14 számú végzése folytán 2100 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi július hó 16-ik napjától járó 6% kamatai, váltó díj és eddig összesen 79 kor. 30 fill.-ben biróilag már megállapított költségek erejéig Zentán végrehajtást szenvedett házánál és folytatva a közep kertekben ahol a nyerstégla áll. leendő esz. közlésére **1900. évi november hó 7-ik napjának dél utáni 3 órája** határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen-

árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zentán, 1900. évi október hó 23-ik napján.

Pusztay Endre

kir. bírósági végrehajtó

10245/1kv. 900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Prisztai József ókanizsai lakos végrehajtónak Tóth Antal ókanizsai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 576 korona 66 fillér tőkekövetelés és ennek 1896. évi január hó 1-ső napjától járó 6% kamatai 163 korona 86 fillér perbeli már megállapított valamint jelenlegi 12 korona és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §-a alapján és a 146 §-a értelmében a szabadkai kir. törvényszék (zentai kir. járásbiróság) területén lévő Ó-Kanizsa községben fekvő és az ókanizsai 604 sztkjvben felvett 614 h. r. 596 ö. i. ugyanott felvett 615 h. r. 597 ö. i. számú házak fele részének $\frac{1}{3}$ - $\frac{1}{3}$ részére 533 korona 32 fillér illetve 298 kor. 66 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül **1900. november hó 23-ik napjának d. e. 9 órája** Ó-Kanizsa községhezához a kebelbeli tkvi hatóság árverési helyiségébe tüzetik ki.

Árverezni szándékozók az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én kelt 3333. sz. m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60 t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zentán, 1900. évi szeptember hó 26-én.

KÓSA KÁROLY

kir. aljárásbiró.

Egy jó házból való fiú tanonczul felvétetik Kabos Armin könyv- és papirkereskedésében * * * * *

